

SPIS TREŚCI

WSTĘP	7
OD AUTORA	9
USTAWA — PRAWO O RUCHU DROGOWYM	10
KOLEJNOŚĆ POSTĘPOWANIA W CZASIE AKCJI RATOWNICZEJ	11
WYPADEK — KOLEJNOŚĆ POSTĘPOWANIA (SCHEMAT)	14
OGÓLNE ZASADY UDZIELANIA PIERWSZEJ POMOCY W MIEJSCU WYPADKU DROGOWEGO	15
Wypadek, w którym doznało obrażeń kilka osób.....	15
Kierując akcją ratowniczą	15

ZABEZPIECZENIE MIEJSCA WYPADKU 17

DZIAŁANIA ORGANIZACYJNE	17
Wypadek na autostradzie lub drodze ekspresowej	17
Wypadek na drodze znajdującej się poza obszarem zabudowanym	17
Wypadek na drodze znajdującej się na obszarze zabudowanym	17
Wypadek na dwukierunkowej drodze. Zatarasowany zostaje przejazd drugim pasem ruchu	18
Wypadek za zakrętem lub po drugiej stronie wzniesienia	18
Czynności techniczno-organizacyjne	18

ZABEZPIECZENIE OFIAR WYPADKU 19

Wypożyczenie potrzebne na miejscu wypadku	19
Działania techniczne na miejscu wypadku	19
Pożar samochodu podczas lub po wypadku	19
Samochód przewrócony na dach	20
Deformacja pojazdu — czołowe zderzenie	21
Ranny nieprzytomny w kasku	21

WSTĘPNE ZADANIA STOJĄCE PRZED OSOBĄ UDZIELAJĄCĄ PIERWSZEJ POMOCY	23
Doraźna pomoc medyczna	23
Badanie tętna	24
Miejsce badania tętna	24
Sposób badania tętna na przegubie dłoni	24
Sposób badania tętna na tętnicy szyjnej.....	25
Wynik badania tętna	25
Kontrola oddechu	25
Wstrząs po wypadku — faza poprzedzająca wstrząs i po jego rozwinięciu	26
Wstrząs po wypadku — działania interwencyjne zmniejszające skutki wstrząsu	27
Omdlenie	28
Rozpoznanie	28
Postępowanie	28
Utrata przytomności	28
Rozpoznanie	28

Postępowanie	29
Brak samoistnego oddechu	29

WYDOSTANIE OFIAR WYPADKU Z USZKODZONEGO POJAZDU

31

Zakleszczenie — deformacja drzwi samochodu	31
Wydostanie ofiary wypadku z samochodu przez jednego ratującego (metoda Rauteka)	31
Przenoszenie ofiary wypadku przez jednego ratującego (metoda Rauteka)	33
Wydostanie ofiary wypadku z samochodu przez kilka ratujących osób	34

USUNIĘCIE OFIARY WYPADKU ZE STREFY ZAGROŻENIA

35

Wykonanie prowizorycznych noszy	35
Sposób usunięcia ofiary wypadku ze strefy zagrożenia	35

Ofiara wypadku z obrażeniami narządów wewnętrznych	
z podejrzeniem krwotoku i urazem czaszkowo - mózgowym	36
Ofiara wypadku z urazami kręgosłupa	36
Ofiara wypadku ze złamanymi kończynami	36
Ofiara wypadku z uszkodzoną miednicą	37

OCENA OBRAŻEŃ DOZNANYCH PRZEZ OFIARY WYPADKU 39

Położenie najważniejszych narządów wewnętrznych człowieka	39
Klatka piersiowa	39
Śródpierście	39
Serce	39
Płuca	39
Jama brzuszna	39
Rodzaje ran	41
Otarcia skóry	41
Rany cięte	41
Rany klute	41
Rany tłuczone	42

Rany miażdżone	42
Rany szarpane	42
Rany oparzeniowe — oparzenia termiczne	43
Rany oparzeniowe — oparzenia chemiczne	43
Krwawienie w klatce piersiowej	44
Wentylowa odma płucna	44
Krwotok do jamy brzucha	44
Urazy głowy.....	45
Urazy głowy krwawienie śródczaszkowe	45
Wstrząśnienie mózgu	45
Złamanie podstawy czaszki.....	45
Otwarte złamanie pokrywy czaszki	46
Złamanie kości	46
Złamania kości — rozpoznanie	46
Złamanie kości kończyn — złamanie zamknięte	46
Złamanie kości kończyn — złamanie otwarte	47
PODSTAWOWY UKŁAD KOSTNY CZŁOWIEKA	48
Złamania kości	48
Urazy kręgosłupa — złamanie kręgu z równoczesnym uszkodzeniem rdzenia kręgowego	50

Złamanie obojczyka	50
Złamanie w obrębie stawu barkowego	50
Złamanie żeber	50
Złamanie kości ramiennej	50
Złamanie kości przedramienia	51
Złamanie kości dłoni	51
Złamanie miednicy	51
Złamanie kości udowej	51
Złamanie podudzia	51
Złamanie kostki	51
Zgon ofiary wypadku drogowego	52
Sprawdzenie źrenic	52

MEDYCZNA PIERWSZA POMOC NA MIEJSCU WYPADKU DROGOWEGO

55

Ułożenie nieprzytomnej ofiary wypadku w tzw. pozycji bocznej podpartej	55
Opis pozycji bocznej podpartej, (rys. A, B, C)	55

Ułożenie nieprzytomnej ofiary wypadku w pozycji bocznej podpartej, (rys. A)	56
Ułożenie nieprzytomnej ofiary wypadku w pozycji bocznej podpartej, (rys. B)	57
Ułożenie nieprzytomnej ofiary wypadku w pozycji bocznej podpartej, (rys. C)	57
Inne pozycje ciała nadane ofierze wypadku	58
Oczyszczenie i udrożnienie dróg oddechowych ofiary wypadku	58
Otwarcie ust poszkodowanego sposobem Esmarcha	59
Oczyszczenie jamy ustnej poszkodowanego	59
Udrożnienie dróg oddechowych poszkodowanego	60
Objawy wskazujące na konieczność zastosowania sztucznego oddychania	61
Sztuczne oddychanie metodą „usta-usta”	61
Sztuczne oddychanie metodą „usta-nos”	62
Objawy wskazujące na konieczność zastosowania pośredniego masażu serca	63
Miejsce uciskania mostka podczas pośredniego masażu serca	63
Przygotowanie poszkodowanego do masażu serca	63
Przywrócenie czynności krążenia krwi — sposób wykonania pośredniego masażu serca	64

Układ dłoni podczas pośredniego masażu serca	64
Fantom	66
Reanimacja — skojarzone wykonywanie sztucznego oddychania i pośredniego masażu serca	66
Reanimacja przeprowadzona przez dwóch ratowników	67
Reanimacja przeprowadzona przez jednego ratownika	69
Reanimacja małych dzieci	70
Zakończenie reanimacji	71
Krwotoki	71
Krwotoki zewnętrzne	71
Krwotok tętniczy	71
Krwotok tętniczy — tamowanie.....	72
Tamowanie dużych krwotoków	72
Rany kończyn — miejsce uciskania tętnicy ramiennej	73
Miejsce uciskania tętnicy udowej	73
Tamowanie krwotoków — opatrunek uciskowy	74
Rany kończyn — opatrunek uciskowy, zastój krwi w kończynie, objawy ..	75
Postępowanie	75
Krwawienie z nosa	75
Krwotok z nosa	75

Krwotok żylny	76
Krwotok żylny — tamowanie	76
Krwawienie w klatce piersiowej	76
Wentylowa odma płucna	77
Krwotok do jamy brzucha	77
Złamania kości — ogólne zasady postępowania	77
Złamanie kości kończyn — złamanie podudzia	78
Złamanie kości kończyn — złamanie uda.....	79
Złamanie kości dłoni	80
Złamanie kości kończyn — złamanie przedramienia	81
Złamanie kości kończyn — złamanie ramienia	82
Złamanie w obrębie stawu barkowego	83
Złamanie żeber — postępowanie	83
Złamanie kości czaszki — postępowanie	83
Urazy kręgosłupa — postępowanie	84
Ofiara wypadku z uszkodzeniami miednicy	84
Amputacja urazowa — postępowanie.....	84
Zabezpieczenie amputowanego fragmentu ciała	85
Skręcenie w stawie	86
Objawy	86

Postępowanie	86
Zwichnięcia	86
Zwichnięcia — objawy	86
Postępowanie	87
Oparzenia termiczne — stopnie oparzeń (I+III)	87
Oparzenia termiczne — postępowanie przy oparzeniach I+II stopnia	87
Postępowanie przy oparzeniach II i III stopnia	88
Oparzenia chemiczne — stężone kwasy, ługi lub inne substancje żrące....	88
Rozpoznanie	88
Postępowanie.....	89
Oparzenie oka substancjami żrącymi — rozpoznanie	89
Postępowanie	89
Podstawowe cele opatrywania ran	90
Podstawowe zasady opatrywania ran	91
RODZAJE MATERIAŁÓW OPATRUNKOWYCH	91
Bandaże z gazy	91
Bandaż elastyczny.....	91
Gaza opatrunkowa	92
Wata opatrunkowa	92
Lignina	92

Opatrunek indywidualny	92
Chusty trójkątne	92
Przylepiec (plaster).....	92
OGÓLNE ZASADY BANDAŻOWANIA RAN	93
Bandażowanie głowy — czoło, skronie, potylica	94
Opatrunek oka	95
Opatrunek ucha	95
Opatrunek nosa, brody	96
Opatrunek nosa	96
Opatrunek brody	97
Bandażowanie ramienia i barku (opatrunek kłosowy pojedynczy wstępujący)	98
Bandażowanie łokcia (opatrunek żółwiowy rozbieżny)	99
Bandażowanie przedramienia (opatrunek śrubowy)	99
Opatrunki z przylepca dłoni, palców.....	100
Bandażowanie dłoni — opatrunek dłoni za pomocą chusty trójkątnej.....	101
Bandażowanie palców — kciuk (opatrunek kłosowy kciuka zstępujący niepełny)	101
Bandażowanie klatki piersiowej	102
Bandażowanie brzucha	103

Bandażowanie uda, biodra	103
Opatrunek kłosowy zstępujący	104
Opatrywanie uda i biodra	104
Bandażowanie za pomocą dużej chusty trójkątnej: brzucha, podbrzusza, krocza, pośladków	105
Bandażowanie kolana — opatrunek żółwiowy kolana — rozbieżny	105
Bandażowanie goleni — opatrunek kolisty śrubowy	106
Bandażowanie pięty — opatrunek żółwiowy pięty — rozbieżny	107
Opatrunek stopy za pomocą chusty trójkątnej	108

**POWIADOMIENIE ODPOWIEDNIEJ PLACÓWKI SŁUŻBY
ZDROWIA I POLICJI O ZAISTNIAŁYM WYPADKU DROGOWYM 109**

Kolejność wzywania pomocy.....	109
Sposób wezwania pomocy	109

**TRANSPORT POSZKODOWANEGO Z MIEJSCA WYPADKU
DO SZPITALA 111**

Decyzja odtransportowania ofiary wypadku do szpitala	111
Przeniesienie poszkodowanego na nosze — przenoszenie w rozkroku z udziałem 4 osób	111
Transport ofiary wypadku do szpitala bez udziału karetki pogotowia	113

PRAWNE ASPEKTY UDZIELANIA PIERWSZEJ POMOCY

OFIAROM WYPADKU DROGOWEGO	115
--	------------

Odpowiedzialność karna prowadzącego pojazd uczestniczącego w wypadku drogowym.....	115
Ucieczka kierowcy z miejsca wypadku w którym uczestniczył	115
Kierujący pojazdem nie uczestniczący w wypadku drogowym	116
Pomoc udzielona w granicach najlepszej możliwości ratownika	116
Odpowiedzialność cywilnoprawna w relacji ratownik — poszkodowany ...	117

PIŚMIENNICTWO	119
----------------------------	------------